

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 13.11.1964, sp. zn. 11 Tz 60/64, ECLI:CZ:NS:1964:11.TZ.60.1964.1

Číslo: 5/1965

Právní věta: Orgány činné v trestním řízení jsou povinny postupovat tak, aby trestné činy byly náležitě objasněny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni (§ 1 odst. 1 tr. ř.). Proto také nelze přihlížet k přání občana, který trestný čin oznámil, aby jeho jméno nabylo uváděno, jestliže jeho výslech jako svědka je ke zjištění skutečného stavu věci nezbytný.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 13.11.1964

Spisová značka: 11 Tz 60/64

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Anonymita oznamovatele

Předpisy: 141/1961 Sb. § 1 odst. 1
§ 66 odst. 1
§ 98

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 5/1965 sb. rozh.

Orgány činné v trestním řízení jsou povinny postupovat tak, aby trestné činy byly náležitě objasněny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni (§ 1 odst. 1 tr. ř.).

Proto také nelze přihlížet k přání občana, který trestný čin oznámil, aby jeho jméno nabylo uváděno, jestliže jeho výslech jako svědka je ke zjištění skutečného stavu věci nezbytný.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 13. 11. 1964 - [11 Tz 60/64](#).)

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. dubna 1964 sp. zn. 4 T 41/64 byli obžalovaní H. Ch. a C. zproštěni podle § 226 písm. c) tr. ř. obžaloby pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c) tr. zák., jehož se měli dopustit tím, že dne 26. 8. 1963 jako zaměstnanci Pražských uhelných skladů odprodali bez faktury 10 q koksu z nákladu 27 q koksu určeného pro národní podnik v Praze 1 a přijali za to částku 330,- Kčs.

Nejvyšší soud z podnětu stížnosti pro porušení zákona, podané ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř., zrušil

tento rozsudek a přikázal věc obvodnímu prokurátorovi k došetření.

Z odůvodnění:

Podle § 2 odst. 5 tr. ř., jsou orgány činné v trestním řízení povinny postupovat tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci a při svém rozhodování z něho vycházet. Za tím účelem mají objasňovat se stejnou pečlivostí všechny okolnosti, svědčící proti obviněnému i v jeho prospěch.

Obvodní soud se při projednávání věci tímto ustanovením důsledně neřídil. Obvodní soud odůvodnil zprošťující výrok v podstatě tím, že žádným důkazem, kromě důvěrného sdělení orgánům VB, nebylo prokázáno, že to byli obžalovaní, kteří odprodali z dodávky pro národní podnik K. 10 q koksu svědkyni R., která uvedla, že obžalované nepoznává, nepamatuje si, kolik jich bylo a dokonce prý osoby, které u ní skládaly koks, vypadaly jinak. Z těchto skutkových zjištění pak obvodní soud učinil závěr, že nebyla vyvrácena obhajoba obviněných, kteří jakoukoliv trestnou činnost popírají, neboť nelze vyloučit, že koks dne 26. 8. 1963 odprodala svědkyni R. jiná osádka.

Tento závěr učinil však obvodní soud na podkladě neúplně zjištěného skutkového stavu, když před tím nevyčerpal všechny důkazní možnosti a neprověřil dostatečně pečlivě všemi dosažitelnými prostředky všechny okolnosti případu.

Podnětem k zahájení trestního stíhání bylo v daném případě, jak vyplývá ze zprávy městské správy VB, oznámení občana, který si nepřál, aby jeho jméno bylo uvedeno. V tomto oznámení podle uvedené zprávy byla kromě poznávacího čísla vozu, jehož osádku tvořili obžalovaní, uvedena také přesná adresa svědkyně R. s tím, že koks od členů osádky nákladního vozidla odkoupila a dokonce i zjištění, že jeden člen osádky vozidla byl cikánského původu. Svědkyně R. ve své výpovědi potvrdila, že od zaměstnanců uhelných skladů dne 26. 8. 1963 odkoupila 10 q koksu, který jí byl složen z nákladního auta. Podle údajů této svědkyně se k ní dostavili zaměstnanci uhelných skladů s nabídkou na odprodání koksu dne 26. 8. 1963. Tato doba se shoduje s dobou odjezdu vozidla obžalovaných z uhelných skladů, zjištěnou z denního záznamu o výkonu vozidla, podle kterého vyjeli obžalovaní s uvedeným vozidlem s dodávkou koksu pro národní podnik tohoto dne ve 12,45 hod. Z výpovědi obžalovaných a ze svědeckých výpovědí zaměstnanců onoho národního podniku bylo zjištěno, že přejímka paliva se u tohoto podniku prováděla pouze formálně, aniž by se řádně kontrolovalo, zda množství uhlí uvedené v dodacím listě odpovídá skutečnosti. V konkrétním případě, jak uvedl obžalovaný C. se pouze po příjezdu obžalovaných přišel podívat, zda palivo složili, aniž by však kontroloval váhu dovezeného paliva. Pokud tedy byla tato dodávka převzata bez námitek, jak se konstatuje v rozsudku, nelze z toho ještě vyvozovat, že by z dodávaného množství 27 q koksu nic nechybělo.

S ohledem na tyto výsledky provedených důkazů je tedy možno souhlasit se závěrem obvodního soudu potud, že nebyla bezpečně vyvrácena obhajoba obžalovaných. Povinností soudu vyplývající z ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. za této důkazní situace však bylo, aby odstranil zbývající pochybnosti a pečlivě prověřil všechny okolnosti případu provedením důkazu dalších, které v zájmu řádného objasnění věci měly být provedeny již v přípravném řízení a jejichž neprovedení mělo být důvodem k vrácení obžaloby prokurátoru k došetření. Jedná se především o svědecký výslech občana, který případ oznámil a jehož výslechem by bylo možno objasnit řadu významných okolností. Podle § 97 tr. ř. je povinen každý vypovídat jako svědek o tom, co je mu známo o trestném činu, o pachateli nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení, s výjimkami v dalších ustanoveních trestního řádu uvedenými. Prání svědka, aby nebylo uvedeno jeho jméno, nemůže být důvodem k upuštění od jeho výslechu ani důvodem k odepření vypovídat jako svědek. Povinnost vypovídat jako svědek je zdůrazněna ještě tím, že podle § 98 tr. ř. může svědek v případě nedostavení se bez dostatečné omluvy předveden. Neoprávněné odpírání svědecké výpovědi je pak možno postihnout sankcí podle ustanovení § 66 odst. 1 tr. ř. O provedení tohoto velmi důležitého důkazu se žádný z orgánů činných

v trestním řízení ani nepokusil.

Obvodní soud tím, že si věc v těchto směrech náležitě neobjasnil a rozhodl na podkladě neúplně zjištěného skutkového stavu, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř.